

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: גבע	שם פרטי: רחמים

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: גאוי		בלועזית GAWI
שם פרטי איתו נולדתי: רחמים	בלועזית RAHAMIM	מין: זכר
שנת לידה: 1942	בלועזית TRIPOLI	ארץ לידה: לוב
עיר לידה: טריפולי	שם פרטי ושם משפחה של האב: חלפי גאוי	שם פרטי ושם נעורים של האם: רינה טרבליסי
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: טריפולי	בלועזית TRIPOLI	ארץ המגורים: לוב
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:	מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: עמרוס, לוב. Amrus, Libya (שם העיר או האזור ושם הארץ)		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: עמרוס		תאריך השחרור: 1943
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור: טריפולי
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתי עד מתי		שנת עליה: 1949
		במידה ועלית באניה, ציין את שמה

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הורייך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):

נא לכתוב בגוף ראשון

מאחר שהייתי תינוק בתקופת המלחמה, מה שאני יודע הוא מסיפורים בלבד. המשפחה שלי חיה חיים יציבים בטריפולי, אבי היה נפח. היחסים בין היהודים בטריפולי היו מאוד קרובים והייתה תחושה של משפחתיות בין כל הקהילה. מעבר לכך, גם היחסים בין היהודים למוסלמים היו יחסי שלום וידידות.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

בזמן המלחמה אבי נלקח לעבודות כפייה בשביל הנאצים שהגיעו ללוב, בעיקר בעיסוקו כנפח. אמי ברחה מטריפולי לעמרוס, והיא ויהודים אחרים באזור הסירו כל סממן יהודי והעמידו פנים שהם מוסלמים. אמי מצאה בית שהסכים לשכן אותה ואת ילדיה (אני, אחותי הבכורה ושני אחיי הגדולים ממני) באורווה של הבית. לאחר זמן מה בתנאים הקשים באורווה חלו שני אחיי ונפטרו. אבי ביקש מהשובים הגרמנים לצאת לקבור את בניו והרשו לו, בזמן העבודה על הקבר הוא נפצע בברכו ונאלץ להמשיך את העבודה עם הפציעה. כשהגיעו הבריטים ב-1943 המשפחה התאחדה ויכלה לחזור לטריפולי.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (השחרור וחזרתך הביתה, חיך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

הבית עדיין עמד כשחזרנו, לא לכל היהודים היה מזל דומה. היהודים שחזרו לעיר עזרו אחד לשני מאוד ותמכו אחד בשני למען חזרה לשגרה. אבי חזר לעבוד כנפח, בעיקר של כלים חקלאים (חרמשים, מזמרות, מחרשות) ודאג לקחת אותי עמו לעבודה. מאחר שנפטרו שניים מבניו הוא גונן עליי מאוד ורצה שאהיה לידי בכל הזדמנות. הייתה עבודה אבל המצב הכלכלי היה לא מזהיר, והוא וקרובי משפחתנו (שעבדו ביחד בנפחות בבית מלאכה גדול) עבדו תמורת אוכל ולא תמורת כסף. בזמן שהמבוגרים עבדו אני שיחקתי בחצר של בית המלאכה עם כלב ענק שזה היה ביתו. בפינות אחרות ופחות גלויות של בית המלאכה דודיי הכינו רימונים. הם היו פעילים של ההגנה בלוב והתכוננו לפרעות שהיו עלולות להתרחש במקרה שתוכרז על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל. נאמר לי לא לדבר על הרימונים.

לאחר הכרזת העצמאות אכן הגיעו פרעות ביהודים. גם מוסלמים מסודן השכנה הגיעו לאזורים שאוכלסו ביהודים על מנת לפגוע בהם. רוב האלימות הייתה אלימות של אספסוף ולא ירי או קרבות מאורגנים. היהודים בלוב ניסו להימלט מהמדינה, חלק ספינות דיג לאיטליה, חלק לישראל, וחלק ניסו להגיע לטוניס על גבי גמלים ומשם להגיע לאיטליה בבטחה יחסית. היהודים שעזבו השאירו את מה שהיה להם מאחור.

ב-1949 עליתי ארצה באוניית משא שהוסבה להיות אוניית מעפילים. המסע ארך ארבעה ימים בים סוער, ורוב הנוסעים ויתרו על שהייה בחדריהם בבטן הספינה והעדיפו להיות על הסיפון כדי להימנע מבחילה.

האונייה הגיעה לחיפה, רוססנו ב-DDT, שרנו "התקווה" ונשלחנו לסנט לוק'ס (כיום רמת שאול). את אחי התינוק שלחו לטיפת חלב, ואני התגנבתי פנימה ולקחתי אותו משם, מחשש שיקרה לו משהו. משם הועברנו לעתלית שם שהינו כשנה, לאחר מכן הועברנו למגורים באוהל בטירת הכרמל. התנאים היו די עלובים אך השתפרו כל הזמן. אבי היה אדם יצירתי וחרוץ ומצא תעסוקה במשלוחים על אופניים (שהביא איתו מטריפולי), בייצור דליים מפת, בעבודות בניין ועוד.

נא ספרי/י על חיך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר

לדורות הבאים):

במהלך ילדותי לא היו לי לימודים אמיתיים. מדי פעם היו מגיעים אנשי חינוך מעין הוד ולוקחים את הילדים בעתלית לטיולים בעלי אופי לימודי. בטירת הכרמל כל הילדים למדו בצריף אחד, בלי הבדלי גילאים ורק זמן מה מאוחר יותר בית הספר נהיה מסודר ומחולק לכיתות. התחלתי את חיי למעשה לאחר בית הספר העממי. למדתי בערב קורסים של עבודה מעשית בבנייה.

התגייסתי לחיל הים, ושירתי על אח"י יפו. היה לי המזל לעשות פטרולים והפלגות בכל רחבי הים התיכון, בעיקר ללוות ספינות משא שהעבירו אמצעי לחימה מארצות אירופה. נשארתי בצבא לעבוד במספנות חיל הים בעבודות טכניות ותיקונים של כלי שיט. ב-1966 עברתי לעבוד במספנה של שייטת 13 ושם התקדמתי להיות ראש צוות ולאחר מכן מנהל עבודה. העבודה בשייטת 13 הייתה קשה ולפעמים בלוחות זמנים קדחתניים אך היא הייתה מספקת והייתי מעורב במבצעים בעלי חשיבות אדירה, כולל הכנת ציוד להצנחה למבצע אנטבה (שבסופו לא התממש מאחר שלא שייטת 13 ביצעה את המשימה).

[הערת הכותב/מראיין: כששאלתי את רחמים אם יש לו מסר להעביר לדורות הבאים לא היה לו מה להגיד, אך לטעמי אפשר לראות לפי פועלו והתנהלותו הצנועה שיש לו מסר. המסר שלו הוא לשאוף לעשות את המיטב מכל מצב. אמנם לא היה לו מזל ללמוד לימודים מסודרים, אך הוא דאג להתמקצע וללמוד מה שהיה סביבו עד לרמה של מצוינות ונראה שההתקדמות המהירה שלו בתפקידים הצבאיים נבעה מרצון תמידי להשתפר ולא להתפשר. היכולות והכשרונות שלו הביאו אותו לזכות בפרס עובד צה"ל מצטיין]

את השאלון המלא נא לשלוח למשרד לאזרחים ותיקים בדוא"ל: infovatikim@pmo.gov.il

פרטים נוספים ושאלות בטלפון כוכבית 8840*

נא למלא את הפרטים האישיים בנספח ולאשר בחתימתכם את פרסום הסיפור באתר.

יש לשלוח את הנספח בפקס: 02-5605034 או להעבירו סרוק בדוא"ל בצמוד לראיון.